

Lista – visar vägen

Obruten skolgång för placerade barn och unga.

En hjälp med att genomföra SiSam & SAMS-modellen.

lista.

organisations & verksamhetsutveckling

Bakgrund

Barn som växer upp i samhällsvård löper stor risk för en ogynnsam personlig utveckling som inte sällan leder till missbruk, kriminalitet och psykisk ohälsa. Hur väl placerade barn och unga klarar sig i skolan är den viktigaste faktorn för hur de kommer att klara sig senare i livet. Därför blir en välfungerande och obruten skolgång en fråga om liv eller död för den enskilde individen och ett stort samhällsansvar för alla inblandade parter.

Placerade barn och unga har samma rätt till utbildning och skolgång som alla andra. Hemkommunen har ett övergripande ansvar för att se till att eleven fullgör sin skolplikt, men även vårdnadshavare och huvudmannen för skolan har ett ansvar för att varje barn får den utbildningen som de har rätt till. I hemkommunen är det socialnämnden och utbildningsnämnden (eller motsvarande beroende på kommunens organisation) som tillsammans ansvarar för att placerade barn och unga undviker skolmisslyckanden. Därför är det av största vikt att socialtjänsten och skolan samverkar för att säkerställa en välfungerande skolgång.

För att säkerställa en obruten skolgång för placerade barn och unga har Skolverket, Socialstyrelsen och Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) tagit fram SAMS-modellen. Modellens syfte är att vara ett stöd för både socialtjänsten och skolan och att säkerställa en obruten skolgång för placerade barn och unga när placeringen innebär ett skolbyte. I de fall då barn eller unga placeras på SIS (Statens institutionsstyrelse) särskilda ungdomshem används istället en anpassad modell som heter SiSAM-modellen. Idag finns det ca 30 000 barn och unga som är placerade och berörs av SAMS-modellen, ca 1000 av dessa är placerade på ett av SIS särskilda ungdomshem.

LISTA - en samordningsfunktion

SAMS-modellen beskriver värdet av att utse en samordningsfunktion för att underlätta samverkansarbetet mellan socialtjänst och skola. Placerade barn och unga har ofta en historia av täta skolbyten och en omfattande skolfrånvaro. Det innebär ofta att det är svårt och mycket tidskrävande att få en helhetsbild av barnets skolsituation. När kommunikationen brister och viktig information inte förmedlas mellan socialtjänsten och de olika skolorna är det barnet som drabbas. Därför är det värdefullt med en brygga mellan skola och socialtjänst. En kontakt som känner och har kunskap om det aktuella barnet. En välfungerande samordningsfunktion blir ofta en nyckelfaktor för god samverkan vilket ökar förutsättningarna för en obruten och lyckad skolgång. LISTA kan erbjuda en sådan samordningsfunktion och på så sätt säkerställa att socialtjänsten och skolan uppfyller de krav som ställs i SAMS respektive SiSAM-modellen.

Exempel på tjänster

LISTA kan erbjuda en rad tjänster för att säkerställa en obruten skolgång för placerade barn och unga. Det kan vara tjänster som är direkt kopplade till de två olika modellerna och som syftar till att modellerna efterföljs. Det kan också vara tjänster som är individanpassade för det placerade barnet för att skapa bästa möjliga förutsättningar för en lyckad skolgång.

Eftersom LISTA besitter pedagogisk kompetens kan vi, förutom att vara en samordningsfunktion, även säkerställa att skolgången blir kontinuerlig. Vi säkerställer att skolgången blir kontinuerlig både vad gäller tid och innehåll. I de fall det blir en lucka vid skolbytet kan vi bistå med undervisning under den tid eleven saknar skola. Då vi kan finnas tillgängliga och följa eleven både före, under och efter skolbytet kan vi också säkerställa att skolgången bygger på elevens förutsättningar, behov och kunskapsnivå.

Då placerade barn och ungas skolgång ofta är kantade av ”misslyckanden” är det oerhört viktigt med relationsbyggande åtgärder för att lyckas med inläringen. Detta kan vara svårt då placeringar ofta innebär många skolbyten och en dålig kontinuitet vad gäller lärare. Här kan LISTA erbjuda en trygg vuxenkontakt med pedagogisk kompetens som följer eleven från en skola till en annan. LISTA har inlett ett samarbete med SIS som möjliggör att vi kan vara en brygga till hemskolan även i de fall då barn eller unga placeras på SIS särskilda ungdomshem.

Exempel på tjänster som LISTA erbjuder är:

- Vi tar reda på vilken eller vilka skolor eleven har gått på tidigare och sammanställer och förser socialsekreterare och mottagande skola med relevant skolinformation.
- Vi är en brygga mellan avlämnade skola och mottagande skola både i samband med placering och avslut av placering.
- Vi deltar i elevens skolgång både före och efter skolbytet och blir på så sätt en trygg punkten i elevens skolgång.
- Vi genomföra kontinuerliga relationsbyggande åtgärder både före, under och efter placeringen.
- Vi säkerställer att den pedagogiska överlämningen ger information om elevens förutsättningar, behov och kunskapsnivå.
- Vi deltar vid övergångssamtal och uppföljningsmöten.
- Vi bevakar att eleven får den skolgång som hen har rätt till.
- Vi genomför skolbesök.
- Vi verka för att skolgången skall vara kontinuerlig både vad gäller tid och innehåll.
- Vi erbjuder undervisning under en begränsad period för att undvika avbrott i skolgången mellan skolbyten.
- Vi genomföra hembesök som även kan kombineras med hemundervisning.
- Vi hjälper hemkommunen att bevaka skolgången för barn och unga som är placerade i en annan kommun (ex. elever som vistas på HVB).
- Vi säkerställer att skola och socialtjänst jobbar utifrån en gemensam målbild att placerade barn och unga ska få en obruten skolgång.
- Vi bidra i arbetet med roll- och ansvarsfördelning mellan skola och socialtjänst.
- Vi hjälpa vårdnadshavare att bevaka att barnet får tillfredställande utbildning som är anpassad efter barnets behov.